

Agata Butarewicz

Mentoring szansą przeciwdziałania niepowodzeniom szkolnym

Niepowodzenia szkolne to temat stale aktualny, jednocześnie wywołujący zainteresowanie ze strony badaczy, polityków społecznych, nauczycieli, pedagogów, psychologów, rodziców oraz uczniów, których niepowodzenia te bezpośrednio dotyczą. Według A. Karpińskiej istnieje bardzo wiele powodów, dla których warto zajmować się zjawiskiem niepowodzeń szkolnych m.in.: wzrastające rozmiary niepowodzeń, aktualność i ważność problemu, stałość i naturalność zagadnienia, przemiany cywilizacyjne implikujące tendencje edukacyjne¹. W swoim artykule ukazuję mentoring jako szansę przeciwdziałania, minimalizowania oraz eliminowania niepowodzeń edukacyjnych.

Pojęcie niepowodzeń szkolnych

Według W. Okonia niepowodzenia szkolne to „proces pojawiania się i utrwalania rozbieżności między celami edukacji a osiągnięciami uczniów oraz kształtowania się negatywnego stosunku młodzieży wobec wymagań szkoły”². Czesław Kupisiewicz natomiast określa niepowodzenia szkolne jako „rozbieżność między wiadomościami, umiejętnościami i nawykami opanowanymi przez uczniów, a materiałem, jaki zgodnie z założeniami programowymi powinni poznać w zakresie poszczególnych przedmiotów”³.

¹ A. Karpińska, *Renesans niepowodzeń edukacyjnych – kierunki i powody naukowej eksploracji*, „Nowa Szkoła” 2008, nr 7; idem, *Dialog w obszarze problematyki niepowodzeń dydaktycznych*, [w:] *Oblicza dialogu*, A. Cudowska (red.), Białystok 2008.

² W. Okoń, *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1996.

³ Cz. Kupisiewicz, *Dydaktyka ogólna*, Warszawa 2000.

Jan Konopnicki dzieli niepowodzenia szkolne na ukryte i jawne⁴. Pierwsze z nich występują gdy nauczyciele nie dostrzegają braków w wiedzy i umiejętnościach uczniów. Nasilające się niepowodzenia ukryte prowadzą do niepowodzeń jawnych, które znajdują odzwierciedlenie w ocenach niedostatecznych. Jeśli oceny niedostateczne dotyczą całorocznej pracy uczniów, prowadzą do drugoroczności, czasem wieloroczności. Zjawiska te doprowadzają niekiedy do odpadu i odsiewu szkolnego.

Problem niepowodzeń szkolnych jest bardzo złożony, a jego zasięg zróżnicowany m.in. ze względu na szczeble kształcenia, liczbę powtarzanych klas, przedmioty powodujące opóźnienia w nauce, liczbę ocen niedostatecznych czy też typ środowiska, z którego pochodzą uczniowie. Różne są przyczyny niepowodzeń szkolnych, które Cz. Kupisiewicz dzieli na: społeczno-ekonomiczne, biopsychiczne i pedagogiczne⁵. Do przyczyn społeczno-ekonomicznych zalicza się środowisko lokalne i specyfikę zamieszkania ucznia, środowisko rodzinne w tym strukturę rodziny, liczbę dzieci, warunki materialne i mieszkaniowe, wykształcenie rodziców, jak również sytuację zatrudnienia rodziców. Wśród przyczyn biopsychicznych wymienia się płeć, stan zdrowia, zdolności i zainteresowania ucznia, jego stosunek oraz motywację do nauki. Przyczyny pedagogiczne natomiast dzielą się na zależne od nauczyciela jak jego wykształcenie, kultura, metody pracy, oraz przyczyny niezależne od nauczyciela jak np. liczba uczniów w klasie. Na niepowodzenie edukacyjne ucznia wpływa zazwyczaj wiele czynników wzajemnie ze sobą powiązanych.

Pojęcie mentoringu i jego znaczenie

Mentor to imię postaci pochodzącej z mitologii greckiej. Mentor był mieszkańcem Itaki, przyjacielem Odyseusza. Odyseusz, wyruszając na wojnę trojańską, pozostawił swego syna – Telemacha oraz cały swój dom pod opieką Mentora. Dzięki mądrości życiowej i doświadczeniu, Mentor stał się wspianym opiekunem i wychowawcą Telemacha. Mentor zapisał się w kartach historii jako doradca, przewodnik, wychowawca, wcielenie mądrości życiowej i doświadczenia. Postać Mentora przybierała Atena

⁴ J. Konopnicki, *Powodzenia i niepowodzenia szkolne*, Warszawa 1966.

⁵ Cz. Kupisiewicz, *Niepowodzenia dydaktyczne: przyczyny oraz niektóre środki zaradcze*, Warszawa 1972.

towarzysząc Telemachowi w podróży na Pylos i udzielając młodzieńcowi rad, a także pomagając Odyseuszowi w walce z zalotnikami Penelopy⁶.

Według SŁOWNIKA WYRAZÓW OBCYCH I ZWROTÓW OBCOJĘZYCZNYCH, mentor to doświadczony doradca, przewodnik życiowy, wychowawca, nauczyciel⁷. To współczesne rozumienie nawiązuje do mitologicznego Mentora, od którego pochodzi słowo mentoring, oznaczające w języku greckim trwałość⁸.

Według internetowej encyklopedii multimedialnej, mentoring to „partnerska relacja między mistrzem a uczniem, zorientowana na odkrywanie i rozwijanie potencjału ucznia. Opiera się na inspiracji, stymulowaniu i przywództwie. Polega głównie na tym, by uczeń, dzięki odpowiednim zabiegom mistrza, poznawał siebie, rozwijając w ten sposób samoświadomość i nie lękał się iść wybraną przez siebie drogą samorealizacji. Obejmuje on także doradztwo, ewaluację oraz pomoc w programowaniu sukcesu ucznia”⁹.

Dorosły staje się dla dziecka wolontariuszem – mentorem – przewodnikiem, doświadczonym opiekunem. Może być nim rodzic, członek rodziny, nauczyciel, trener. Mentor oferuje dziecku wsparcie i pomoc. Doradza, towarzyszy mu w trudnym dla niego okresie, stara się asystować przy nowych wyzwaniach. Pomaga także w rozwiązywaniu problemów. Skłania również do podejmowania mądrych życiowo wyborów. Mentor pomaga dziecku w sprawach, z którymi ono samo nie jest w stanie sobie poradzić.

Mentor to osoba odpowiedzialna, uczciwa, potrafiąca uważnie słuchać i zadawać mądre pytania. Jego postawa jest wzorem do naśladowania dla dziecka. Mentor dzieli się uczuciami i myślami z podopiecznym, rozbuźdza w nim empatię. Problemy dziecka interesują go tak samo jak własne. Mentor dotrzymuje słowa, jest osobą, na której podopieczny może zawsze polegać. Ponadto mentor szanuje system wartości i poglądy podopiecznego, nawet jeśli są one odmienne od własnych.

Charakter pracy mentora zależy od potrzeb dziecka. Może on pomagać podopiecznemu poprzez wspieranie przy odrabianiu lekcji, wspólną

⁶ J. Parandowski, *Mitologia: wierzenia i podania Greków i Rzymian*, Londyn 1992.

⁷ W. Kopaliński, *Słownik Wyrazów Obcych i Zwrotów Obcojęzycznych*, Warszawa 2000, s.324.

⁸ G. Dennis, *Mentoring, “Consumer Guide”* 1993, No. 7.

⁹ www.wikipedia.org

zabawę, spędzanie razem czasu, rozwijanie zainteresowań i umiejętności komunikowania się czy też poprzez wspólną rozmowę¹⁰.

Mentoring jest uznaną metodą wspierania rozwoju ludzi młodych, stosowaną w Stanach Zjednoczonych od lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia, a od lat dziewięćdziesiątych także w Europie. Jest ona ważna i potrzebna, ponieważ obserwuje się dzisiaj zanikanie funkcji tradycyjnej rodziny i więzi społecznych, tradycyjnych grup odniesienia, co wymusza wprowadzanie nowych, zastępczych metod socjalizacji i budowania więzi. Dane statystyczne wskazują na rosnącą liczbę dzieci, dla których mentoring – pomoc, przyjaźń, doświadczenie, życzliwość osoby starszej – mają ogromne znaczenie. Rośnie liczba rodzin niepełnych, rodzin, gdzie dwoje rodziców pracuje, rodzin z czasową nieobecnością jednego bądź obojga rodziców lub rodzin dotkniętych trwałymi skutkami zmian ekonomicznych, m.in. bezrobociem. Rośnie też wskaźnik przestępczości wśród młodzieży, opuszczania szkoły, wczesnej inicjacji seksualnej, oraz sięgania po narkotyki i alkohol¹¹. Dobrze prowadzony mentoring może zmienić biografie młodych ludzi, ograniczyć stosowanie przez nich alkoholu, narkotyków, naruszania prawa, poprawić ich funkcjonowanie w społeczeństwie i lepiej wykorzystać ich możliwości edukacyjne.

Bardzo często mentoring utożsamiany jest z wolontariatem, nie są to jednak synonimy. Nie można także powiedzieć, że jedna kategoria zawiera się w drugiej, lecz jedynie, że oba te pojęcia zająwiają się o siebie. Podstawową różnicą między nimi jest to, iż mentor zawsze pracuje z człowiekiem. Podmiotem niesionej przez niego pomocy, zawsze jest druga osoba, słabsza, mniej doświadczona, co za tym idzie zazwyczaj młodsza, choć w dobie współczesnego postępu cywilizacyjnego czasem jest odwrotnie i to młodzi uczą starszych. Wolontariat natomiast to nie tylko służba bliźniemu, ale także opieka nad zabytkami czy dbanie o środowisko naturalne. W tym ujęciu wolontariat jest terminem szerszym, gdyż obejmuje pomoc drugiemu człowiekowi oraz troskę o dobra materialne. Drugą kwestią, różniącą wolontariat i mentoring jest to, iż mentor za swoją pracę może otrzymywać wynagrodzenie, wolontariusz natomiast nie. Mentorem jest np. osoba udzielająca korepetycji młodemu człowiekowi, bądź też nauczyciel, czy trener, którzy dostają pieniądze za to, co robią. Wolontariusz natomiast, nawet jeśli udziela korepetycji, robi to nieodpłatnie.

¹⁰ A.K. Dycha, *Wolontariat i Mentoring – to trzeba wiedzieć*, Białystok 2005.

¹¹ M. Gaweł, *Mentoring teoria i praktyka*, Białystok 2004.

Aplikacja mentoringu – Program Starszy Brat Starsza Siostra

Mentoring pochodzi ze Stanów Zjednoczonych, tam też najprężniej się rozwija. Na zachodzie Europy oraz w Ameryce mentoring wykorzystywany jest równie często jako metoda terapeutyczna wobec dzieci zagrożonych, jak i metoda wspierająca i wspomagająca rozwój ludzi młodych. Do najbardziej znanych programów mentoringu planowanego w Stanach Zjednoczonych należą: „Big Brothers Big Sisters of America”, „Help One Student To Succeed”, „One Hundred Black Men”, „The National One-to-One Mentoring Partnership”.

Do tej pory jedynym, zaadaptowanym na gruncie polskim programem jest Starszy Brat Starsza Siostra („Big Brothers Big Sisters”), który cieszy się dużą popularnością i uznaniem. Program ten jest przykładem mentoringu jeden na jeden, w którym wolontariusz łączony jest w parę z dzieckiem na zasadzie przyszywanego rodzeństwa. Dzieci, uczestniczące w programie wywodzą się zazwyczaj z rodzin dysfunkcyjnych, bądź rozbitych, mają liczne problemy natury emocjonalnej, społecznej, uzyskują złe wyniki w nauce, a ich zachowanie często odbiega od norm przyjętych w środowisku społecznym. Mentorzy starają się doprowadzić do zmian na lepsze w życiu takich osób, wspierają je, pomagają w rozwiązywaniu ich problemów.

Wyróżnia się trzy szerokie cele mentoringu na przykładzie programu Starszy Brat Starsza Siostra (SBSS): po pierwsze – polepszenie wyników szkolnych i rozwijanie umiejętności edukacyjnych, po drugie – poprawę statusu społecznego i jakości życia dziecka, poprawę jego funkcjonowania w rodzinie, w środowisku, grupie rówieśniczej i po trzecie – pomoc w rozwiązywaniu doraźnych, osobistych trudności dziecka i jego rodziny oraz w podejmowaniu decyzji i pokonywaniu trudności życiowych. Głównym zadaniem mentoringu jest profilaktyka i prewencja, zgodnie z zasadą, iż lepiej przeciwdziałać niż leczyć skutki.

Mentoring może przybierać dwie formy: naturalną bądź planowaną. Naturalna forma mentoringu wynika z przyjaźni, relacji rodziców do dziecka, stosunku nauczyciela do ucznia, trenera zespołu do swojego zawodnika. Mentoring planowany pojawia się w konkretnych programach, w których mentorzy i podopieczni są wybierani, szkoleni i łączeni w pary na zasadzie formalnego związku. W tym przypadku mentoring jest zorganizowanym, standaryzowanym działaniem, w którym poza mentorem i jego podopiecznym uczestniczy jeszcze trzecia strona. Może być nią organizacja, szkoła czy pracodawca. Odpowiednie łączenie mentorów

– wolontariuszy z ich podopiecznymi – dziećmi jest sercem mentoringu i zakłada tworzenie się relacji podobnych jak w przypadku mentoringu naturalnego¹². Program Starszy Brat Starsza Siostra jest przykładem programu opartego na mentoringu planowanym.

Mentoring jest w Polsce jeszcze mało popularny, dlatego też większość literatury traktującej o tym zjawisku jest anglojęzyczna. Na jej bazie, można wyróżnić cztery rodzaje mentoringu: jeden na jeden, drużynowy, internetowy oraz mentoring we wspólnotach religijnych.

Mentoring jeden na jeden (*one-to-one mentoring*) jak sama nazwa wskazuje, polega na indywidualnej pracy mentora z podopiecznym. Mentoring jest tu trwałą, bliską, osobistą relacją między dorosłym a dzieckiem, której celem jest wprowadzenie pozytywnej zmiany w życiu dziecka, znajdującego się w trudnej sytuacji życiowej bądź osobistej. Program Starszy Brat Starsza Siostra jest przykładem mentoringu jeden na jeden, gdyż każdy mentor ma przypisanego sobie jednego podopiecznego, któremu stara się pomóc.

Mentoring drużynowy (*team mentoring*) polega na tym, że podopieczny jest niejako przypisany innej rodzinie lub grupie na dłuższy czas. W ramach tego rodzaju mentoringu wyodrębnić można cztery podrodzaje. Pierwszym jest mentoring grupowy (*group mentoring*), w którym dorosły utrzymuje kontakty z regularnie spotykającą się grupą młodych ludzi, dla których jest on przyjacielem, przewodnikiem. Drugim jest mentoring szkolny (*school-based mentoring*), organizowany przez władze szkolne oraz nauczycieli, promujący kontakty uczniów z dorosłymi w celach edukacyjnych, doradztwa zawodowego, rekreacyjnych, kulturalno-oświatowych. Kolejnym podrodzajem mentoringu drużynowego jest mentoring w społecznościach lokalnych (*community-based mentoring*), który organizowany jest w ramach niewielkiej społeczności lokalnej. Ostatnim podrodzajem jest mentoring w miejscu pracy (*workplace-based mentoring*), który odbywa się w miejscu pracy mentora i często sponsorowany jest przez pracodawcę.

Trzecim rodzajem mentoringu jest mentoring internetowy (*online mentoring*), wykorzystujący Internet jako narzędzie pracy. Mentoring tego typu często praktykowany jest wobec nowych pracowników, którzy wdrażają się do obowiązków, mentorzy natomiast jako bardziej doświadczeni służą im pomocą i radą.

¹² M. Gaweł, *Mentoring teoria i praktyka*, Białystok 2004; G. Dennis, *Mentoring*, op. cit.

Kolejnym jest mentoring we wspólnotach religijnych (*faith-based mentoring*), który wykorzystywany jest w wielu religijnych systemach i ich strukturach organizacyjnych do pracy wychowawczej z młodzieżą, akcentując przy tym wartości etyczne i duchowe¹³.

Na dobre funkcjonowanie programu opartego na zasadzie mentoringu wpływa wiele czynników. Największą rolę odgrywają następujące elementy: badanie kandydatów na mentorów, szkolenie mentorów, odpowiednie łączenie ich w pary z dziećmi oraz wspieranie ich i nadzór nad ich pracą. Dzięki dokładnemu poznaniu wolontariuszy, które opiera się zazwyczaj na rozmowie kwalifikacyjnej oraz wypełnieniu formularza zgłoszeniowego, wyłonić można tych, którzy mają szansę zostać dobrymi mentorami. Są oni na tyle dojrzały, aby zdobyć zaufanie swoich podopiecznych i ich nie zawieść. Są to osoby odpowiedzialne, które zawsze wypełniają swoje zobowiązania. Na decyzję o wyborze konkretnej osoby na wolontariusza wpływ ma jej doświadczenie, motywacja do pracy, chęć niesienia bezinteresownej pomocy.

Wprowadzenie do mentoringu zapewnia wszystkim uczestnikom (wolontariuszom, dzieciom i ich rodzinom) poznanie zasad, jak również możliwości i ograniczeń programu. Szkolenie wolontariuszy przygotowuje ich do uczestnictwa w programie. Proces ten zawiera również ważny element realistycznej oceny możliwości wolontariuszy do pełnienia roli mentorów. Kolejną istotną kwestią jest odpowiednie łączenie w pary mentorów z podopiecznymi. Tylko dobrze dopasowany pod względem charakteru i zainteresowań wolontariusz, którego dziecko zaakceptuje, jest w stanie mu pomóc. Powodzenie pary zależy więc w dużej mierze od właściwego połączenia wolontariusza z dzieckiem. Ważne jest także wspieranie wolontariuszy i nadzór nad rozwojem ich pracy, który pozwala pokonywać nieuniknione kryzysy i trudności, podtrzymywać związki, a także obserwować kierunek ich rozwoju. Wspieranie mentorów jest zadaniem organizacji realizującej program, a przede wszystkim koordynatora, który nadzoruje relacje mentora z podopiecznym. Koordynator, utrzymując kontakt z podopiecznym i jego rodziną oraz mentorem, czuwa na tym, aby ta relacja była dobra dla dziecka¹⁴.

¹³ A.K. Dycha, *Wolontariat i Mentoring...*, op. cit.

¹⁴ M. Gaweł, *Mentoring teoria i praktyka*, op. cit.; A.K. Dycha, *Wolontariat i Mentoring...*, op. cit..

Mentoring w walce z niepowodzeniami szkolnymi

W związku z tym, iż mentoring nie jest jeszcze popularny w Polsce, niewiele jest badań i publikacji na jego temat. W Polsce funkcjonuje na razie tylko jeden program oparty na mentoringu – Starszy Brat Starsza Siostra. Próbę diagnozy funkcjonowania programu podjęłam dwukrotnie¹⁵ w obu przypadkach wyniki badań potwierdziły zasadność i efektywność programu.

Badania, które zrealizowałam w 2003 roku, miały na celu sprawdzenie zasadności i znaczenia programu Starszy Brat Starsza Siostra. W tym celu zbadanych zostało 25 „trójek”: wolontariusz, dziecko, rodzic, w sumie siedemdziesiąt pięć osób pochodzących z Białegostoku, Łap i Choroszczy. Z każdą z osób przeprowadziłam indywidualne wywiady. Dotyczyły one głównie oceny spotkań mentorów z dziećmi, satysfakcji ze spotkań oraz obserwowanych zmian w zachowaniu dzieci. Wszystkim badanym stronom (wolontariuszom, dzieciom i rodzicom) zostały przedstawione analogiczne pytania dotyczące funkcjonowania pary, dzięki czemu można było przeprowadzić dokładną analizę każdego przypadku. W wyniku analiz stwierdziłam pojawienie się pozytywnych zmian u każdego dziecka wywołanych uczestnictwem w programie SBSS. Dzięki tym badaniom została potwierdzona zasadność i efektywność podejmowania tego typu działań w pracy wychowawczej¹⁶.

Badania z 2005 roku miały na celu sprawdzenie skuteczności programu Starszy Brat Starsza Siostra poprzez zbadanie efektywności oddziaływań wolontariuszy na rozwój dzieci w trzech sferach: społecznej, behawioralnej i stosunku do szkoły oraz ukazanie działań podejmowanych przez wolontariuszy na rzecz dzieci. W badaniach zastosowałam metodę indywidualnych przypadków polegającą na analizie jednostkowych losów ludzkich uwikłanych w określone sytuacje wychowawcze. Badaniami objęłam dwadzieścioro dzieci w wieku od 7 do 14 lat i ich rodziców uczestniczących w programie Starszy Brat Starsza Siostra w Białymstoku.

¹⁵ A. Butarewicz, M. Suchocki, *Indywidualna pomoc dziecku w programie Starszy Brat Starsza Siostra*, [w:] *Młodzi wolontariusze w służbie dziecka*, T. Sosnowski, A. Jagielska (red.), Białystok 2003; A. Butarewicz, M. Suchocki, *Pomoc dziecku w środowisku dysfunkcyjnym na przykładzie realizacji programu Starszy Brat Starsza Siostra*, [w:] *Materiały seminaryjne z XXXIV Międzynarodowego Seminarium Kół Naukowych*, cz. 1. Olsztyn 2005.

¹⁶ A. Butarewicz, M. Suchocki, *Indywidualna pomoc dziecku w programie Starszy Brat Starsza Siostra*, op. cit.

W sferze społecznej stwierdziłam problemy u dwanaściora dzieci m.in.: znaczną nieśmiałość utrudniającą nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami, nieumiejętność wchodzenia w prawidłowe relacje społeczne. Dzięki udziałowi w programie SBSS nastąpiła poprawa u wszystkich dzieci, u czworga z nich są to zmiany wyraźne. Wśród badanych dzieci, piętnaścioro wykazywało problemy natury wychowawczej takie jak: reagowanie agresją, niewykonywanie poleceń osób starszych, trudności z dyscypliną, przynależność do destrukcyjnych grup rówieśniczych, sięganie po używki, takie jak: papierosy, alkohol, a nawet narkotyki. Wyraźną poprawę zaobserwowano u trojga dzieci m.in.: wyjście z grup o charakterze destrukcyjnym, rezygnację z palenia papierosów. Zredukowano częstotliwość i siłę zachowań negatywnych, a nawet patologicznych u siedmiorga dzieci, u pięciorga większych zmian nie dostrzeżono. Problemy w szkole rodzice zgłaszali u niemal wszystkich dzieci (18). Najczęstsze trudności związane były z brakiem motywacji do nauki, absencją oraz z nieumiejętnością efektywnego uczenia się. Autorytet mentora oraz stosowane wzmocnienia pozytywne w sześciu przypadkach wpłynęły pozytywnie na motywację dzieci do nauki i szkoły w ogóle. U wszystkich pięciorga dzieci, które miały wysoki wskaźnik absencji szkolnej, zauważyłam jego obniżenie. Dwoje uczniów zaczęło regularnie uczęszczać do szkoły.

Pomoc podjęta przez wolontariuszy wobec badanych dzieci w większości przypadków przyniosła pozytywne efekty. Najbardziej skuteczne są relacje częste, trwające dłuższy czas, bliskie, skierowane na dobro dziecka. Dzięki badaniom miałam okazję ponownie potwierdzić zasadność istnienia programu Starszy Brat Starsza Siostra w Polsce¹⁷.

W związku z tym, że mentoring pochodzi ze Stanów Zjednoczonych, tam też w 2002 roku zostały przeprowadzone pierwsze badania, mające na celu diagnozę efektywności mentoringu w Ameryce. W 2005 roku badania powtórzono, głównie po to, by sprawdzić stopień rozwoju po trzech latach, dokonać analiz porównawczych, dostrzec zmiany w realizacji mentoringu.

Według raportu O'Connora z 2005 roku¹⁸ mentoring odgrywa ogromną rolę w społecznym, behawioralnym, poznawczym i emocjonalnym rozwoju dziecka. Z badań wynika, że podopieczni, którzy brali udział w mentoringu odnieśli liczne korzyści. U wielu osób zmienił się

¹⁷ A. Butarewicz, M. Suchocki, *Pomoc dziecku w środowisku dysfunkcyjnym na przykładzie realizacji programu Starszy Brat Starsza Siostra...*, op. cit.

¹⁸ R. O'Connor, *Mentoring in America 2005: A Snapshot of the Current State of Mentoring*, New York 2006.

stosunek do szkoły, wzrosła więc frekwencja i polepszyły się oceny. Część z młodych podopiecznych ograniczyła lub zaprzestała używania alkoholu i narkotyków. U wielu nastąpiło polepszenie jakości relacji międzyludzkich opartych na zaufaniu oraz usprawnienie komunikacji z rodzicami. Autorytet mentorów wpłynął także u niektórych na decyzję o podjęciu edukacji wyższej.

Program Starszy Brat Starsza Siostra przynosi pozytywne skutki w zakresie minimalizowania niepowodzeń szkolnych. Jest także szansą przeciwdziałania nowym niepowodzeniom. Mentor nie tylko pracuje nad tym, by nadrobić braki w szkole u swego podopiecznego, ale także wnika w przyczyny jego niepowodzeń, analizując je oraz podejmując próbę ich zmniejszenia lub też całkowitego zniesienia. W wyniku zaobserwowania pozytywnych rezultatów pracy mentorów z dziećmi, zasadna wydaje się dalsza realizacja programu Starszy Brat Starsza Siostra, obejmowanie programem coraz większej liczby potrzebujących dzieci, tworzenie nowych programów mentoringowych, a także poddawanie mentoringu dalszym badaniom i analizom naukowym.

